

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

BARS

POLITIKAI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér.
 Nyilttéri közlemények garmond-
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 árengedményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELBŐLŐS SZERKESZTŐ: Dr. Katona János.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐSZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

Az alispán.

A garami érdekeltség körében alakult megyei párt *Ordódy Endrét*, a lévai járás főbíráját jelölte az üresedésben levő alispáni székre. Tette pedig ezt a jelölést abban a biztos meggyőződésben, hogy ez által szolgálhatjuk legjobban vármegyénk érdekeit s különösen ettől várhatjuk leginkább a vármegye hozott határozatainak szigorú s igazságos végrehajtását.

A garami érdekeltség a nélkül, hogy bárkinek is érdemelt kisebbíteni akarná, tette ezt a vármegye jóvendőjére, a nagy átalakulásra való tekintettel egyedül azért, hogy a vármegye vezetését olyan kezekre bizza, a mely szigorú tárgyilagosságát minden befolyástól menten minden időben meg fogja őrizni. Panaszkodnak odaát, hogy személyes tekintetek okozták azt, hogy a vármegye kebelében viszály keletkezett. *Hát a bárány és a farkas meséje újra megismétlődött*, mert ép a béke-párt volt az, amely ezt a kérdést kikapcsolta a vármegye létkérdésének feltételei közül s belevitte a személyes érdekek nimbuszát a küzdőtérre, hogy a személyes érdekek hánytorgatásával súlyt kölcsönözzen érveikkel nem támogatott, súlytalan álláspontjának.

A megyei párt mindig távol állott a személyes érdekek kultiválásától. Bizonyítja ezt azon körülmény, hogy a főjegyzőt jelölte az alispáni állásra akkor, a mikor még abban a hitben élt, hogy a vármegyének a székhely kérdésében hozott határozatával szemben legalább is indifferens álláspontot foglal el s hogy ennek a határozatnak hivatali kötelességéhez képest rideg, betűszerinti végrehajtója lesz. Csalódtunk. Ő maga mutatta meg, hogy a vármegye határozatával ellentétben áll. De minden eddigi cselekedete legalább is azt bizonyította, hogy nincsen velünk. *S a ki velünk nincs, az ellenünk van.* Nem lehet tehát a garami érdekeltségnek egyetlen olyan tagja sem, a ki bármennyire tiszteli is a főjegyző személyes tulajdonait, hogy szavazatával annak a béke pártnak oszlopos tagját támogassa, mely egyedül azért alakult, hogy a vármegye ismeretes határozatának végrehajtását meggátolja s a vármegye gyepőlőjét azokban a kezekben tartsa meg, a kik egy szűkebb körű s igazán kis kaliberű helyi érdekeltség köréből emelkedve s általunk támogatva megszállták a központi állásokat.

Nekünk szükségünk van arra, hogy a garami érdekek hí képviselője a központban teljes kifejezésre jusson. Meg-

döbentőleg hatott reánk, látva, hogy a hivatalos pressió miként assimilálja a körünkből oda származott tisztviselőket.

Ezt az állapotot tovább túrni nem lehet. A törvényhatóság akaratának szigorú végrehajtását mi lelki nyugalommal csak *Ordódy Endre* kezére bízhatjuk. Benne megbizhatunk, mert az ő eddigi működése, harminc éves pályafutása a legnagyobb garancia.

Hát ha szigorú tárgyilagossággal mérünk is, akkor a mérleg felénk billen s azt bizonyítja, hogy helyesen jelöltünk. *Ordódy Endre* 30 év óta áll a vármegye szolgálatában s csaknem mindig abban a hivatalban, melyet most elfoglal. Sorrend szerint is tebát ő rá esik az előléptetés sora. A héten ünnepezték harminc éves hivataloskodásának jubileumát. Az ott kifejezett óhaj hű tolmácsolja a garami érdekeltség hangulatának. Látjuk azt, hogy a központban nincsen egyetlen ember, a ki erről a jubileumról megemlékezett volna. És ez nekünk a legjobb bizonyítvány arra nézve, hogy *Ordódy Endrén* oly embert kapunk, ki minden irányban független, elhatározásának egyedüli rögője saját lelkiismerete s törekvéseinek irányítója a vármegye alkotmányos uton hozott határozata leendő.

Figyelmeztetjük tebát a megyei párt minden tagját, hogy tegye kezét a szívére s foglaljon határozott állást az alispán-választásnál. Nekünk nem lehet nyugodtan néznünk a már meghozott határozatoknak elévülését, a vármegyei székhely áthelyezése iránti törekvéseinknek lejárataát, hanem minden erőnkkel oda kell törekednünk, hogy megbizható, ennek a határozatnak végrehajtására alkalmas egyénre bizuk a vármegye vezetését.

Ez a mi létérdekünk. Mert ha ezt nem tesszük, akkor egy fontos pozíciót engedünk át az ellenfélnek, s továbbra is egy a *divide et impera* elvén megerősödött kisebbség fog uralkodni rajtunk.

A választási törvény reformja.

„Reméljük, hogy a választói reformot a jövő téli ülésszak alatt képesek leszünk az országgyűlés elé terjeszteni.”

Ezt olvastuk a miniszterelnök ujévi beszédében.

Erzel ugylátszik, a választási törvény reformja, ez a régóta kísértő mumus, mitől Magyarországon többben félnek, mint a hányan várják — elodázhatatlanul belép politikai életünk centrumába.

Kétségbevonhatatlan az, hogy a demokratikus eszmék terjedésének, a szocializmus óriási hódításainak kevés európai alkotmányos állam tudott ellentállani.

Ezek az eszmék megdöntötték a ezületesi, a censusos és intellektuális kiváltságokon alapuló parlamenteket; ezek az eszmék ellenállhatatlanul követelték az alkotmányos jogoknak általános kiterjesztését.

Követelték az általános választói jogot.

A parlamentnek ez a reformja kopogtat a magyar képviselőház kapuján is. Érdekes megfigyelni, hogy Magyarországon kik, mely osztályok és milyen érdekek sürgetik a választási reformot?

Egy genialis magyar politikus találoán megjegyezte, hogy az általános, titkos választás megvalósítására Magyarországon két demagógia szövetekezett egymással: a szocializmus és a császári demagógia, az a császári demagógia, mely tudvalevőleg Ausztriában ugyszólván hatalmi parancsszóval vitte keresztül a választási reformot.

A benyújtandó javaslat a magyar parlamentet, de a magyar politikai életet is súlyos feladat elé állítja.

A megoldandó problémának nehézsége nem fordul meg azon kérdésen, vajjon időszerű-e, üdvös-e nálunk a választói jogot kiterjeszteni.

Azon aggodalom, mely a választói jogosultság általánosítása, illetve kiterjesztése ellen első sorban a conservatív körökben felhangzik, hogy nálunk az alkotmány sáncaiba befogadandó alsóbb néprétegek az alkotmányos jogok gyakorlása tekintetében még nem érettek, tarthatatlan.

Tarthatatlan egyrészt azért, mert ez nem a nemzeti politika, hanem a liberalizmus és a fejlődő alkotmányos élet kérdése, vajjon üdvös-e, opportunus-e, liberális dolog-e az, hogy négy millió felnőtt magyar állampolgár közül három milliót alkotmányos jogaiktól megfoszszunk.

Tarthatatlan másrészt azért is, mert a magyar választók kétharmad része — a mai választási rendszer és a curiai bírósokadás dacára is — alkotmányos jogaik gyakorlása tekintetében, nagyon jól tudjuk, éretlen.

A választási joggal való visszaélés — a jelölt és a választók részéről egyaránt — meg van most is és meglesz ezután is.

Ismétlem, nem ez a probléma nehézsége, hanem az, hogy a választási jog kiterjesztését a magyar nemzet hegemóniájának, a magyar állam megerősítésének érdekében, milyen feltételekhez kössük? A jelen politikai áramlat Európában a nyelvben, sz érzelemben egységes, szóval a nemzeti államok kialakulásának és fejlődésének szolgálatában áll; a federaliztikus, a poliglott államok sorsa meg van pecsételve.

Magyarország — szerencsétlenségünkre — népfajlag nem egységes állam; sőt a magyar nemzetiségek legujabb oly galád módon törcnek a magyar állam közjogi egysége ellen is, hogy ellenük a legradikálisabb védelemhez kell nyulnunk.

És ezen védelemben kell első sorban a választási törvény reformjavaslatát részszüntetünk.

Törhetetlenül, megalkuvás nélkül ragaszkodnunk kell ahhoz, hogy a választói jog kiterjesztése a magyar nyelv bírásához legyen kötve.

Meg kell követelnünk a magyar nyelvnek bírását attól, aki a magyar nemzet politikai életében jogokat arrogál magának, mert a választói jog kiterjesztése ugyan az általános emberi jogok kérdése, de ezen jogot a magyar törvényhozás csak annak adhatja meg, aki a magyar nemzethez való tartozását külsőleg is — nyelvvel és érzelmeivel — bizonyítani képes.

Rövidlato, sőt egyenesen büntös politika volna, ha a javaslat ezt a feltételt nem tartalmazná.

Magyarország népességének 48 százaléka még mindig idegen nyelvű, sőt ennek nagy része határozottan ellenséges érzelmű is.

És ha a választói jogot a magyar nyelv bírásának cautelája nélkül a nemzetiségekre kiterjesztjük, a magyar államot polyglott állammá segítjük átalakítani; a magyar parlamentet lesüllyesztjük az osztrák „népparlament” nivójára: kezét nyújtunk ahhoz, hogy a nemzetiségi képviselők a szocialistákkal egyesülve az egységes magyar nemzeti államot örökre agyonüssék.

Videant consules!

Dr. Benkó István.

Köszölgéati jubileum.

Lapunk múlt heti számában röviden hírt adtunk arról a meglepetészerű ünnepeltetéséről, melynek Ordódy Endre főbíró közigazgatási szolgálatának 30-ik évfordulója alkalmából részese volt, a járás közönsége részéről, a községek előjárósága által képviselve. Ezek nevében Szedlacek János szelizi jegyző a következő beszéddel üdvözölte a járás szeretett főbíráját:

T Á R C A.

Amerikai élményeim*)

Tisztelt uraim és hölgyeim! Van e passzusuk? Hogy voiem jöhessenek Amerikába?!

Avagy kijátsszuk a hatóság éber szemeit ma este? Selillanunk a kivándorlók képzelt eldorádójába s körül tekintve egy kicsit az új világban, sietve visszatérünk, hogy szökésünket senki észre ne vegye.

Fiuméből útra kelve, a csizma alakú Olasz-országot megkerülve, a Földközi tengeren át, sietünk az Atianti oceánra.

Európai városoknál nem időzünk, mert nem érünk rá, csak bámulatomat fejezem ki, Szardinia czápa nagysága felett, mert én a hason nevű kis halacska után itélve, liliputinak képzeltem azt.

Tizenhatsz napi hajózás után, megérkezünk Amerikába, Newyorkba.

Hajónkon a kivándorlók száma vagy ezeröttszáz s különböző nemzetiségű, s e szerint csoportosulva, vidáman zajonganak az alsó fedélzeten.

Lenézek reájuk s elmerülök szemléletükben. Egy csoport harmonika mellett vigad, táncol, dalol. Több helyen egy-egy csoport pokróczra kuporogva, az ördög bilibáját forgatja, vagyis kártyáznak. Mig néhány izmos suhancz birkozik s egész seleg bámulója van ez atletikai produkciónak.

Az arczok vidámak s láрма, kaczagás

*) Irta s a lévai kath. kör. 1908 február 2-iki estélyén felolvasta dezsori Bobok Mária.

Tekintetes Főbíró Ur!

Eljöttünk, hogy szívünk örömeinek, lakosságunk tisztelte és ragaszkodásának adjunk kifejezést a közigazgatás terén 30 éven át lankadatlan buzgalommal kifejtett működésének jubileuma alkalmából.

Az Ur Istennek különös kegye az, ha embertársunk szellemi és testi épségének teljében a köztisztviselői pályán oly kort ért el, mely nem hozott ugyan babérokat, de meghozta mindazok ragaszkodását és szeretetét, a kiknek érdekeit, jólétét egész hivatali működésének ideje alatt teljes erejéből előmozdítani igyekezett.

Igen tisztelt Főbíró úr, nyugodt lélekkel tekinthet az elmúlt 30 évi működésére, mert ime maga körül látja boldogan és örömmel arccal csoportosulni mindazokat, a kik az Ön fáradságos és önzetlen munkálkodásának mindenkor szemlélő, gyakran hűséges segítő társai valának, s úgy legilletékesebbek az Ön érdemeinek méltatására.

Ha visszapillantást vetünk közigazgatásunk fejlődésére, azt kétségtelenül megállapíthatjuk, hogy ezen 30 év alatt nekünk magyaroknak sok évek mulasztásait kellett pótolnunk, hogy közigazgatásunk a nyugati civilizált államok hasonló intézményével egy színvonalra juthasson: s ezt elérni sikerült, holott a nyugati államokban évszázadok állottak rendelkezésre a békés fejlődéshez, míg nekünk magyaroknak, mint a keleti barbár népek tőzsomszédainak, ezek folytonos zaklatása és üldözései miatt belügyeinket el kellett hanyagolnunk, mivel összes erőnk kimerült Hazánk védelmében!

Képzeltető tehát, hogy közigazgatásunk ilyenén rohamos fejlődése, mily nagy mértékben vette igénybe a járás vezető tisztviselőjét, mert hisz a gomba módra szaporodó törvényeket neki kellett az életbe átírni, azokat a régi rendszerhez szokott lakossággal megismertetni, azoknak érvényt szerezni.

Ezen nehéz feladat teljesítéséhez főszoilgabíró úrnak nemcsak szellemi képesség, ügybuzgóságra, hanem törhetetlen hazfiasság- és emberszeretetre volt szüksége, hogy ezen rohamos fejlődésnek, a törvények merev rendelkezéseinek mentül kevesebben essenek áldozatul!

Főszoilgabíró úr, ebbeli feladatát elismerést érdemlő buzgósággal teljesítette, járásunk lakosságának érdekeit mindenkor szívón viselte, s habár a hatalomnak birtokosa volt, működésében a legnagyobb szelidség, részrehajlástól

ment igazságszeretettel vezérelte még azokkal szemben is, akik talán arra érdemtelennék is valának.

Ez jellemzi az Ön egyéniségét, hazafias érzületét, ezért hálás Ön iránt e járás lakossága, — s mert ismeri szerénységét, hazafias jellemét, ugyancsak hazafias téren állít marandó emléket az Ön eredményes működésének az által, hogy a Magyar Iskola hajóra a községek körében megejtett gyűjtés eredményeül 2120 koronát, a jegyzőikar adományauul 200 koronát az Ön kezébe teszi le azon tiszteletteljes kéressel, méltóztassék azt, a mai nap emlékére rendeltetési helyére juttatni.

Isten áldását kérve igen tisztelt Főbíró úr és kedves családjára, kívánunk jó egészséget, s kérjük, tartson meg bennünket, és e járás minden lakosát eddig tapasztalt jóindulatában. Isten éltesse!

Ezzel egy a gyűjtés eredményét és célját feltüntető, a hála és ragaszkodás érzelmeit tolmácsoló ókmány kisréteben átadta a járás előjárójának a járás ajándékát, — az érdemeinek jutalmául a haza oltárára. — Azután még Karafiáth Márius főorvos, mint a járásnak a főbíróval együtt működő legidősebb tisztviselője mondott igen szép, tartalmas üdvözlő beszédet, mire Ordódy főbíró meghatottan fejezte ki köszönetét:

Tisztelt Uraim és Barátaim!

A mai ünnepély, melyet 30 éves tisztviselői működésem alkalmából rendeztek, annyira meghatott, hogy alig találok szavakat létkem hangulatának kifejezésére.

Uraim! Önök mindannyian tudják, vagy hogy jobban fejezzem ki, a beavatottak jól tudják, hogy minden ünnepeltetésől irtozom, mert az ünnepeltetésnek forrása rendszerint hiúságból ered, a hiúság pedig olyan, mint a lidércszény, eltűnik és előtűnik, hogy a mocsárba vezessen.

A mai ünnepély azonban vallott elvem daczára nem csak rendkívüli örömet okozott, de büszkévé tesz, mert annak forrása a haza iránti mélyes szeretel, a melyhez személyem iránti szeretet fűződött.

Lehet-e fenségesebb s lélekemelőbb eslekmény, midőn a járás közönsége tisztviselőjének jubiláris ünnepén, szeretetének kifejezése mellett a haza szent oltárára a magyar iskolahajó javára ezeket meghaladó adományt

hangzik miudenütt. Reménnyel vágygyl telve tekintenek az ujhon, a dollárok hazája felé!

Vajjon, hányak teljesedik be álma, reménye? és hány fog közülük tört reménnyel s koserű csalódással visszatérni? És hány fog a nyomor és munka terhe alatt tönkre menni?!

Ha ezeket az érzelmeiket, mely ezeröttszáz szívet dobogtat, meglehetne rögzíteni, hány színű szívárvány keletkeznék belőle?!

A pénzért előtt, három fedélközi utast látok álldogálni. Magyarok voltak, szóba álltam velük.

Szerencsét mennek próbálni. Az egyik összes pénzét, 15 dollárt, vesztette el, vagy ellopták tőle s most az idegenben, pénz és nyelvismeret nélkül, néz a kates jövő elé. Brassómegeyeiek s Newyork közelében óhajtanak munkát kapni.

Az egyik tudott valamit németül s erre támaszkodott a másik kettő. Családjaiakat Európában hagyták.

Hűvös, csipős szél fogadott minket Amerika partjainál s a nap erősen harcolt a felhőkkel s köddel, hogy uralmába vegye birodalmát.

Kékes messzeséget láttunk, melyben csak úgy sajteni lehetett a tova sikló hajókat s balra egy világító tornyot. Mig előttünk e kekes köd alapon, impozansan emelkedett ki Newyork látképe s az óriási szabadság szobor szürkés körvonala, mely — közeledve hozzá — mindinkább erősödött s oly magasnak látszott, mintha égből szállt volna alá.

A szobor a francia nemzet ajándéka s a Hudson folyón, egy kis szigeten áll. Tömör talpazaton egy nő alak, a szabadság istenasszonya, jobbában magasra feltartott fátylával. Ezen óriási szoborra, lépcsőkön lehet felhaladni, egész a fátyla csúcsáig.

Nevezetes arról, hogy még eddig igazi, amerikai yanke, nem volt rajta s csak turisták keresik fel.

Látszanak már a felhőkarczolók is, és a High bridge, mely Newyorkot Brooklinal köti össze.

Newyork, Amerika legnagyobb városa a Hudson folyó torkolatánál, össze olvadva Brooklin és Jerseyvel, vagy négy millió lakossal. Szeditő magas házai s a zakatoló, lüktető élet, bódítólag hat az emberre.

Földalatti villamos vasutja, egymás mellett és egymás alatt, emeletesen húzódik a városon át s a Hudson folyó alatt, s örülten vágat. Nemkülönbön rohan, sikeitő zakatolással az elevator, vagyis a magas villamos vasút, mely két emelet magasságban van vezetve, az utcák felett, s ugyancsak elcsúfítja az utcák kinézését.

A földszinten, a városban, mérsékelten halad a villamos, a cab, hanson és az automobilok sokasága. Különösen ez utóbbi van nagyon elterjedve.

Newyorkból gyönyörű vidéken délnyugatnak tartva Filadelfiát néztük meg. Ez szép nagy város 1.400.000 lakossal s Shuykill s Delaware összefolyásánál. Hajó építése, szövő és gépgyári, vagy 300.000 munkást

tesz s avval példát szolgáltat az országnak, miként kell a hazát nemcsak szóval, de tettekkel is szolgálni.

Uraim! ha a haza polgárai nem csak szóval, de tettekkel is képesek a hazát szolgálni, akkor lehetetlen, hogy a jó Isten áldó kezét ne nyújtsa felénk s meg ne segítsen ama törekvésünkben, hogy szeretett magyar hazánk teljes függetlenségét kiviradjuk s azt naggyá és boldoggá tegyük.

Huszonnyolcz éve annak, hogy a választó közönség bizalma a garami járásból a lévai járásba helyezte át. Nehéz viszonyok között kezdtem meg tisztviselői működésemet, mert azon hír terjedt el, hogy agyott koru főnököm eltávolítására töreksem. Hasztalanul törekedtem ezen balhétet eloszlatni; nem sikerült. Végre is járásom közönsége gondolkodás módjának megismerése vezetett a heyes útra, t. i. a közönség érdekeinek jóakaratu gondozása, a törvényeknek igazságos és méltányos alkalmazása.

Ezen törekvésemben az általam már majdnem teljesen újra alakított jegyzői kar álláspontomat magáévá téve teljes erővel támogatott s ezzel elérték azt, hogy a járási, a körjegyzői tisztí kar s a község elöljárói, a járás közönsége mintegy összeforvra igyekezünk a közös megvalósítására s ezzel megszünt az a balhét, melyet irányomban tápláltak, de főeredménye az volt, hogy az érdekeknek különös istápolása által a körjegyzői kar, a községi elöljárók, olyan magas színvonalra emelkedtek mint kevés helyen az országban. Ezen összhangzó terénységéből eredő egymás iránti szeretet fejlesztette a haza iránti szeretetet, mely teljes fénytel pompázik akkor, midőn jubilaris emlékül a haza szent oltárára a magyar iskolahajó járára országra szóló eredményt tett.

Szíves, kedves s hazafias megemlékezéseikért fogadják szívből jövő köszönetemet, arra kérve, hogy szereteteimet tartsák meg számomra addig, míg arra érdemes leszek.

Járásom közönségének lelkes hazafias magatartása érintetlenül nem hagyhatott, emel fogva az adományhoz 200 koronával áruok a magam részéről is.

Az ünneplők lelkes éljenzéssel fogadták az ünnepeket beszédét, aki ezután könyves szemekkel fogott kezét munkatársai-va, akikkel hosszú évek folyama alatt a

foglalkoztatnak. A vasút magas töltésen, félkörben megkerüli a várost s belátni annak gyönyörű, széles, egyenes fákkal szegélyezett utcáit. Innen kirándultunk a környékre, hol fejedelmi szápérgű, ó angolstilű nyaralók vannak. A milliomosok nyári üdülő helyei.

Utunkat északnyugatnak vettem és Pennsylvania fővárosába P.ttsburghba, a világ legnagyobb gyárvárosába értünk.

Hegyes, halmos vidéken, regényes fekvésű város, az Alleghany és Monongahela folyók egyesülésénél. 600,000 lakossal. Rengeteg szénbányái és világhírű vasipara van, mely fizázi erővel ölel fel és emészt meg minden munka erőt, verejtekes fáradságot s nem egy ifjú virágzó életet.

Itt épült a világhírű Carnegie féle museum és könyvtár, melynek rendkívüli nagysága és gazdságáról másutt emlékezem meg.

Pittsburgh, messze kiterjedésű vidékével, villamos vasutakkal s telephon hálózattal van össze kötve.

S míg a város szívében a 16 emeletes felhőkarczolokban, irodák s kereskedelem üszpontosul, külső részei, széles utakkal keresztetett, gyönyörű pázsitos tereken, villaszerű épületekkel, keilemes magán lakásokat nyújt.

Pennsylvania oly gazdag ásványi dolgokban, amilyen kopár a föld kívül. Ha megfúrják vas, vagy szénre bukkannak, vagy petróleum vagy gáz jön elő. Ennél

járás buzgó szolgálatában, egymás önzetlen támogatásában, s a haza munkás szeretetében összeforrott. — Döbben az ünneplők a Demjón-féle vendéglőben társas ebédet vettek részt, ahol több lelkes beszéd hangzott el az ünnepekt főbíró közszolgálati érdemeinek méltatásában, amelyek lényege az volt, hogy Ordódy Endre főbíró igazság- és hazaszeretete, a közgazdálts labirintusában való páralan jártassága, erélye és meg nem alkuvó önállósága méltán képesítik arra, hogy az automom vármegye első tisztviselői székét elfoglalja!

A városok és az adóreform.

Magyarország törvényhatósági jogú és rendezett tanácsú városainak Budapesten egybegyűlt országos érkekezlete a képviselőházhoz terjesztett egyenes adóreform javaslatokat úgy az adózó közönség, mint a városi háztartás szempontjából beható tanulmány és vizsgálat tárgyává téve, e vizsgálat eredményét a következőkben állapítja meg:

1. Az adóreform javaslatát bevallott céljukat: a szegényebb néposztályok tehermentesítését és a fundált jövedelem megfelelően erősebb megadóztatását nem valósítják meg.

A reform által megvalósítani kívánt jövedelemadót tekintve, amely helyes a fokozatos jövedelemadó eszméje, megállapítandó hogy:

1. A 600 koronában megállapított adómentes létminimum túl alacsony, különben is helytelen annak egységes megállapítása, mely mellőzi a helyi viszonyoknak megfelelő különböző fokozatokat és így a városi lakosság szempontjából annak gyakorlati alkalmazhatósága teljesen kizártnak mutatkozik.

2. A javaslat az együttes adózás elvét túlzásba viszi, midőn a megadóztatás alkalmazását nem szorítja a házastársakra. Ezáltal indokolatlan terhet ró éppen a szegényebb munkálkodó osztályokra.

3. A jövedelemadó fokozatainak a megállapítása helytelen, amennyiben az adóterhek az alsó és középfokozatokban, rohamosan emelkednek, aminek következtében a jövedelemadó mindekor jóval felette áll az osztrák jövedelemadóknak, holott a hazai jövedelemadóteher az osztrák adóterhet versenyképességünk megóvása céljából már csak azért sem haladhatja meg, mert az osztrák hozadéki adók és különösen az osztrák kereseti adó terhe amúgy is csekélyebb a reform által tervezettnél.

4. A javaslatnak a bevallásra, az adókievetés és jogorvoslati eljárás egész menetére, különösen az adózók könyveinek megvizsgálására, a tanácsra és szakértőkre vonatkozó szabályai az adózó közönség indokolatlan zaklatását foglalják magukban.

5. A javaslat a humánus és szociális szempontokkal ellentétben, mereven elzárkózik attól, hogy a családi körülmények és rendkívüli csapások az adózásnál kellő figyelemben részesüljenek.

6. A jövedelemadó kontingentálása teljesen ellenkezik annak természetével és csakis a kinevstár érdekeit védi. Nem gondoskodik arról, hogy az esetben,

fogva a tüshelytől kezdve a kazonokig, minden gázzal fülük.

A kék ég ritkán mosolyog reá, mert a gyár kúrtók ezrei sűrű, sötét füst felhőbe borítják.

Esténként a komor, barna eget, tűzvörös felhők világítják meg. A gyártelepek örökös tűző kohóinak reflexió ez.

A Monongahela partjain, kékes hegyoldalon, mint rezgő csillagok, villognak a város lámpái. Lentebb, a vasgyárak és hámorok, hömpölygő tüzes füstje vörösrre festi az eget és vizet s a kúrtók lángnyelvei lobogva ostromolják az eget.

Mintha a pokol tornácza nyílt volna meg.

Pittsburgh környékét is összebarangoltuk. Carnegie, hegyek aljában fekvő telep, mely fából épült emeletes házikóival s templomaival, kellemes benyomást tesz az emberre.

Wilksburg arról nevezetes, hogy vagy 30,000 lakosa daczára, egyetlen kocsmája sincs.

Swissvale, Braddock, gyártelepek, vagyis kis városok, 20-25 ezer lakossal. Utóbbi nevét, sir William tábornoktól nyerte, ki a jelenlegi templom helyén, egy, a vad indusokkal vívott csata alkalmával, életét vesztette.

Továbbá, Hamestead szintén gyártelep, jobban mondva város. Ezek mind Pittsburgh környékét képezik s idővel egészen egybe fognak azzal olvadni.

Feltűnő, hogy e községek és gyártelepeken oly sok különböző nemzetiség és

ha az adó eredménye a főszeget meghaladja, a többlet az adóteher megfelelő leszállítására fordítottassék. Másfelől a kontingens túlmagys, és a pótkivetés minden valószínűség szerint be fog következni, ami a jövedelemadó különben is magas terhet még tetemesen fokozza.

A földadó tervezet reformja céljának meg nem felel, mert nem gondoskodik a téves osztályozás valamint a jövedelmi fokozatok tekintetében fennálló aránytalanságok kitélész és hivatalból való megszüntetéséről az adó kulcsát más foglalkozási körök rovására indokolatlanul leszállítja és noha a jövedelemadó, annak természetével ellentétben, kontingentálja, a földadó minimális főszeget nem állapítja meg.

A házadó körében a házostályadónak éppen legalsóbb osztályai emelkednének és a házadó körzetek veszedelmes expediensnek alkalmazása, egyfelől mesterségesen kiterjeszti a házberadó alkalmazását, másfelől lehetővé teszi azt, hogy a megadóztatás tekintetében egy és ugyanazon község területén nagy egyenlenségek álljanak elő.

A házberadó kulcsa továbbra is túlmagas marad, a mi fokozza a lakadéragasságot és kizárja annak a lehetőségét, hogy a községek a házak jövedelmét saját háztartásaik céljára a szükséges mérvben igénybe vehessék.

A városok erőteljesebb fejlődése érdekében elhagyandó azon megkülönböztetés, mely az ideiglenes adómentesség tartama tekintetében a még beépítetlen helyeken és a lebontott épület helyén emelt épületek között tervezetlik.

Az általános kereseti adó terhe, tekintettel arra, hogy ezen adóment a javaslat szerint a jövedelem köztelző bevallására és megállapítására van alapítva, túlmagas, ezen adó 5%, os kulcsa vesélyeztetni kereskedelmünk és iparunk produktívását és versenyképességét, az értelmiségre kirótt 4%, os adókulcs pedig ezen foglalkozásokkal arányban nem álló terhet képvisel. De ekefelel:

1. Indokolatlan és igazságtalan teheröbbletet jelent a kereskedelem és ipar szempontjából az, hogy a kereseti, valamint a jövedelemadó kivetése mindenkor az első év tüzbla nyeresége alapján történik és a korábbi évekbeli eredő veszteség levonása nincs megengedve.

2. A minimális tételek intézménye ezen adóment keretében fent nem tartható és azoknak a mai állapottal szemben bármint emelése indokolatlan.

3. A jövedelemadó kivetésére alakított bizottságok, amelyekben a kereseti adó alá tartozó adózók csak csekély mértékben vannak képviselve, nem bizhatók meg a kereseti adó kivetésével és arra csak oly külön bizottságok lehetnek hivatva, amelyekben a tagok többsége a kereseti adó alá tartozó adóalanyok, első sorban tehát a kereskedelem és ipar köröbél vették.

4. A kereseti adó főszegetek megállapítása még az átmenet 2 évére sem helyeselhető és különösen nem annak 28 millió koronába történő megállapítása.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójának a jövedelemadó alkalmazása utján történt emelése teljesen indokolatlan és ezen vállalatok mai (13%-os kulcs) adója a felső határa azon adóterhek, amelyet a vállalkozás a gazdasági élet lényeges kára nélkül meg elviselni képes.

Az adóalap megállapítására vonatkozó szabályok nincsenek kellő tekintettel a vállalatok valóságos

vallás felekezett, mely szépen, békességben fér meg egymás mellett, a vallási buzgalom lankadása nélkül. Ebben bizonyára nagy érdemeik vannak, a vallás apostolainak, papjaiknak, kik keresztényi türelemmel tisztelik egymás vallását és erős hit és meggyőződéssel valják s szolgálják a sajátjukat.

Amerika, a szabadság emlék napján kívül, nem tart más ünnepeket. Hanem a vasárnapot, úgy meg szenteli, hogy nemcsak a munka szünetel, hanem kocsmái is zárva vannak, szombat déltől, egész vasárnapon át.

Pittsburghból északnak indultunk, Buffalo. Utunk hegyes, völgyes vidéken haladt, mint a mi felső vidékünk. De nem, még sem. Mintha vulkánokon robotott volna vonatunk, a gyárkúrtók ezrei okádták a különböző színű füstöt s hol gázt használnak tüzelőnek, a kúrtókból láng lobog fel. Úveg, tükor, vas, teugely, kerék gyárak, koksiz égetők, gáz és petróleum finomítók stb.

Az Alleghany folyó mentén a völgy mindinkább szűkül s a gyárak ritkulnak.

Egy kanyarodásnál Oilsteade városához érünk. Hol óriási, kő és vasból épült petróleum tartályok, egész várost alkotnak. S miután az egész város rafinál, az ember majd elájul az erős kőolaj szagtól.

Följebb haladva, a hegyek ellapulnak s a völgy kitágul. Erdők, irtások s legelők között haladunk. A vidék mindinkább lakatlanná válik. Néha látni egy-egy kis falut. Egyiknek templomát kereszt látszik, a másiknak temetőjét pillantom meg;

üzleti eredményére és így különösen helytelenüdü, hogy a javaslat az adót az előző üzleti év eredménye alapján állapítja meg, a korábbi évekből eredő veszteségek levonását pedig kizárja.

Az adó kivételére, a 25%-os adópótlék előírására és a pénzügyi hatóság eljárására vonatkozó szabályok e vállalatok kereseti adója körében is merőben indokolatlanok.

Lényeges hiánya a javaslatnak, hogy az önadóztatást e téren teljesen megsemmisítendő kívánja.

Végül teljesen elhibázottnak mutatkozik a javaslat azon intézkedése, mely a 80%-nál magasabb kamat szedését a kereseti adó kulcsának 5%-os felemelésével kivánja sújtani, amennyiben ez az intézkedés az uszora eseteinek csökkentését elérni nem fogja, sőt arra vezet, hogy a hitel igénybevételét meghiúsítsa és azt megdrágítsa.

A tőkekamat és járadékadó mai kulcsának a kölcsönkötvények, elsőbbségi kötvények és záloglevelek tekintetében tervehetett fentartása helytelen.

A szolgálati viszonyból származó illetmények és ellátások adóterhe az adókulcs leszállítása dacára, az adóalapnak, a lakásbér és egyéb pótlékok figyelembevételénél úján történt kiszélesítése következtében nő és ekként különösen a nem állami köz-, valamint a magánalkalmazottak adózási helyzete rosszabbodik, ami újból a kereskedelem és ipar, valamint általában a városi lakosság helyzetére van káros visszahatással.

A városi lakosság helyzetén tehát a reform éppen nem fog könnyíteni, sőt midőn egyfelől a földadó kulcsát leszállítja a föld megadóztatását általában csökkenti, az ekként előállt hiányt pedig részben más osztályok erősebb igénybevételénél úján kívánja fedezni, másfelől pedig a kereseti és jövedelmi adókat lényegesen fokozza, oly új terhet ró az amúgy is aránytalanul megterhelt városi lakosságra, amely annak teherviselő képességét messze túl haladja.

II. A községek, s különösen a városok pénzügyi helyzetén a reformjavaslat egyáltalán nem segít!

Célravezető egyenes adóreform a községi adózás egyidejű reformja nélkül nem képzelhető, ez pedig másképp nem lehetséges, miatta legalább is az ingatlanterhelő hozzáadéki adókat az állam a helyi adóztatás céljára engedi át. A pótdadók a községek mindinkább fokozódó szükségleteit nem képesek fedezni és állami egyenes adórendszerünk aránytalanságát szinte az elviselhetetlenségig fokozzák.

Azt a lehetőséget pedig, hogy az aránytalanságok legalább részben csíkkentésére a városi háztartásba a fokoztatású bevételek a e célra első sorban a jövedelemadó után legyenek pótdadók kivethetők, a tervezet indokolatlanul kizárja.

Az előtűnt levő reform a föld és házádonak még részleges átengedését sem tervezi, csupán az indokolt tartalmaz egy teljesen homályos ígéretet, és annak a kijelentésbe helyezését, hogy a városok a bor és hús-fogyasztási adó bizonyos százalékaiban fog részesülni. Egy előző kormány alatt a bor és hús-fogyasztási adó teljes átengedése vételet tervbe és ma, midőn a városok közlelmzésének érdeke a hús-fogyasztási adó teljes eltörlését teszi szükségessé, nem elégítheti ki a városokat a bor és hús-fogyasztási adóban való meg sem határozott részesedés bizonytalan ígérese.

Annál súlyosabban érinti a községi adózás rendezésének a mellőzése a községi háztartásokat, mert a

sírhalmukon fehér koczka kő, vagy kis piramissal. Elvértve tűnik fel egy-egy farm, silány kukoriczással, vagy sovány buza földdel. Az emeletes kis faház közelében tehének, lovak legelnek.

410 kilométeres uton, vonatunk csak öt helyen állt meg.

Schatoyva tó partján, hason novű állomáson, élelmes amerikai csemete, nagyhangon kínálta a pattogatott kukoriczát. Mig a kalauz, nyomtatott reklámokat osztogatott reuma ellen.

Este lett. Tó és farmok eltűntek a sötétségben s kilencz óraker érkezünk Buffalóba. Hol is az a kellemetlen meglepetés ért, hogy nem birtunk szobákat kapni.

Szidtam is az utasokat, hogy mit csavarognak, nem tudnak otthon maradni.

Már a harmadik hotelbe hajtatunk, hol végre meg kaptuk szobáinkat s én megbékülhettem, a csavargó utasokkal, a kiknek sorába jó magam is tartoztam.

Buffalo nagy város, 500 000 lakossal. Szép széles, egyenes, aszfalt borkolatú utai, a járdáktól, méternyi széles pázzsittal van elválasztva, illetve segélyszave s lombos fa sor ékíti. A szem mindenütt üde zöldet lát, a város szívében, óriási kerek téren — melyhez legyező alakban futnak a város utcái — áll, Mac Kintley a volt elnök emlék oszlopa, aki Buff. óban 1901 szeptember 14 én orgyónknak esetu áldozatul.

Folyt. köv.

javaslat a földadókataszternek kiigazításával, a házádonkataszter készítésével és nyilvántartásával, a vonatkozó összes változások helyszíni felvételével, a felek helyett a különböző adóvállalásoknak elkészítésével, a bevallott adatok helyességének a helyszíni felülvizsgálásával és számos hasonló rendelkezésével, újabb igen lényeges terheket hárít a városokra.

Az általános teherviselés elvétel nem egyezik meg, hogy a köztisztviselők a községi adózás terhei alól mentesíttessenek és a pénzügyi nehézségekkel küzdő községek háztartásának könnyítése érdekében megállapítandó a köztisztviselők községi adózási kötelezettségét.

Miután végül állami egyenes adóink reformja az adóterh igazságosabb elosztását csak úgy valószínűsíti meg, ha az önkormányzati adózás rendszerét legalább részben az állami adószótló független önálló alapokra fekteti — mulhatalanul szükségének tartja az értekezlet, hogy a tervezett állami adóreform az önkormányzati adózásra vonatkozó reformjavaslattal együttessen terjesztessék elő.

Mind ezekre való tekintettel kimondja az értekezlet, hogy a benyújtott adó reformjavaslatok jelen alakjukban sem a községi pénzügyek, sem az adózó közönség helyzete szempontjából el nem fogadhatók és hogy azok érdemleges tárgyalások előtt a megjelölt irányokban gyökeres átdolgozásra szorulnak.

Elhatározza az értekezlet, hogy a szükségesnek elismert módosításokat részletesen indokolt emlékiratban a kormányhoz, valamint a képviselőházhoz felterjeszti.

Különfelek.

— **Alispánjelölés.** A garami érdekeltségű alakított megyei párt folyó hó 5-én Líván a városbába díszteremben gyűlést tartott, melyből eredőleg az alispáni állásra vármegyénk egy kipróbált erejű és a közigazgatás életében három évtized munkájával széles látókörű, dús tapasztalatokat szerzett tisztviselőjét, *Ordódy* Eudre főszolgabírójt jelölte. E jelöléssel a párt szem előtt tartotta az autonóm törvényhatóság érdekeit, melyek a közigazgatásban expertus, önálló gondolkodású és független elhatározású erőt kívánnak arra a polczra, mely az autonóm vármegye első és legfontosabb staluma. Ugyancsak a törvényhatóság erejének, mindennemű fejlődésének céljából oly egyént akar az alispáni székre ültetni, aki ezen fejlődés egyedüli helyes irányát követve nem áll kisszerű magán- és helyi érdekek szolgálatában. Ez egyént a garami megyebizottsági tagok *Ordódy* Eudre főbíró személyében találják meg. Az elmúlt év nyarán, amikor komoly formában elterjedt a hír, hogy *Simonyi* Béla akkori alispán többé nem vállalja el az alispán tisztét, *Mailáth* István főjegyző neve került forgalomba. A garami járásokban méltán becsült névviselője rokonszenvesen fogadtatott, csak az iránt merültek fel aggodalmak, vajjon újabb összeköttetései nem kényszerítik-e bele a maróti érdekeltség szűkebb körébe. Ezen aggodalmakat már a mult év tavaszán, a lévai képviselőtestület megalakításakor tett kijelentései némileg alaptalanoknak tüntethették fel, mert hiszen azon kijelentések önként, nem kényszerítve eredtek, amint hogy jelöltetése érdekében az első lépéseket a garami vidéken ő maga tette meg. A garami párt tehát elfogadta *Mailáth* István jelöltségét, akitől legalább is semlegességet várhatott a vármegye székhelykérdésében. De a többség akaratának végrehajtásától való félelem a központban csakhamar megváltoztatta a helyzetet. A maróti érdekeltség szükségesnek látta, hogy *Simonyi* maradjon meg az alispáni állásban, mert ez többek közt annak feltétele gyanánt is látszott, hogy főispánná kineveztessek — s a maróti érdekeltség ezen határozatának nyomása alatt *Mailáth* a garami pártot zsák utcába juttatta. A jelöltségről, melynek fenntartását arra az esetre is vállalta, ha véle szemben *Simonyi* Béla is fellépne, csak akkor mondott le, mikor már a garami párt jelöltet nem állíthatott. Elhatározása, illetőleg kényszerhelyzete a lemondásra már akkor megvolt, mikor még *Kazy* János volt a

főispán, akinél annak idején bejelentette, hogy pályázik az alispáni állásra és akitől e tekintetben támogatást is kért és nyert, — de lemondását nem közölte *Kazy* főispánnal, akinek még hatalmában állott volna a pályázati határidő meghosszabbítása. Ezek miatt nem vehetett részt a garami érdekeltség az alispán-választásban, aminek a párt elnöke a kor kifejezést is adott, habár a részleteket — tisztán lojalitásból — akkor nem is merítette ki. *Simonyi* Béla főispánná kinevezése után a kormány képviselőjének, meg a törvényhatóság első választott tisztviselőjének viszonya igen fontos az autonóm kérdésekben; a főntebbieken kívül ezért sem jelölhette a garami párt *Mailáth* Istvánt az alispáni székre, aki különben a székhelykérdésben is — prouciált rokonszenvenek ellenére — a garami érdekeltség ellen szavazott.

— **Városi közgyűlés.** Léva r. t. városi képviselőtestülete f. hó 6-ik napján rendkívüli közgyűlést tartott *Bódogh* Lajos polgármester elnöke alatt. A polgármester jelentést tett a házi pénztár állapotáról, a togyasztási adókkal összefüggésben levő államségélyről, mely 13 886 koronát tesz ki; egyuttal jelentette, hogy a kért 15 000 korona előleg helyett a pénzügyminiszter 10, 000 koronát utalványozott. — Ezután a Sportegylet kéreleme került sorra a városi liget átengedése tárgyában. Mivel a közönség már előzőleg felvilágosítást nyert az ügyről, ezuttal egyetlen tiltakozó hang sem merült fel s a képviselőtestület a kötelező névszerinti szavazással egyhangulag elfogadta a Sportegylettel kötött szerződést, melynek értelmében a város 20 évi használatra átengedi a ligetet a Sportegyletnek azzal, hogy abból a város közönsége ki ne zárasék, s azon keresztül ezuttal is egy összekötő gyalogút fenntartassék. Ha a Sportegylet 20 éven belül feloszlanék, akkor ugy a liget, mint az egylet által hozzá vásárolt ingatlanok a város tulajdonába mennek át. A szerződés a Sportegyletre nézve hatályba lép, amint a képviselőtestület elfogadta. — Elfogadta a közgyűlés a pótdadó változásokra vonatkozó jegyzéket, ugyszintén azt, hogy a gyámpénztári tartalékalap (16.661 K. 61 fillér) összes kamatai (732 K. 7 fillér) az elhagyott gyermekek segélyalapjába utaltassanak. — Tudomásul vette a közgyűlés, hogy az áll. vasuti üzletvezetőség elutasította a város kérvényét, melyben az állomáshoz vezető utat keramit-költségei egy részének megtérítését kérte. Ugyancsak a kereskedelemügyi miniszterium is elutasította a kérvényt és a régebbi szerződésnek — mely közönséges kavicsolt utra vonatkozott — rideg álláspontjára helyezkedett, kimondván egyuttal azt is, hogyha ezen utat átáttele válnék szükségessé, a keramit-burkolatot felszedetheti a város, de ha ott hagyja, kárterítést azért nem igényelhet.

— **Márciusus idusa.** Ez idén a magyar nemzet a szabadság vértelen forradalmának 60-ik évfordulóját fogja ünnepelni. Sokan vannak, akik azt mondják, hogy nincs okunk ünnepelni, mert hiszen a magyar szabadság eszméi még mindig nem valósultak meg. Ez igaz, de a márciusi napok a szabadságért való küzdelemre emlékeztetnek, s ezt a küzdelmet a magyar nemzet mindaddig abban nem hagyhatja, míg a teljes magyar szabadság meg nem valósul. Ez okból városunk hazafias közönsége a folyó ünnepet az eddigieknél nagyobb mérvben óhajtja megünnepelni. A folyó hó 1-én a polgármester által összehívott szervező bizottság *Köveskúti* Jenő tanítóképző intézeti igazgatót választotta a rendező bizottság elnökévé, aki másnapra ezen bizottságot összehíván, abban az ünnep keretén megállapították. Meghívta a bizottság kerületünk képviselőjét, ifj. *Madarász* Józsefet, ünnepi szónokká felkérte *Dibényi* Gyula főgimn. tanárt, továbbá részvevőire felszólítja az összes lévai egyesületeket és köröket. Az ünnep részletes rendjét falragaszok fogják tudtul adni. — A rendező bizottság kéri városunk hazafias közönségét, hogy az ünnepi költségeire gyűjtő és az ünnepi ebédre felhívó

íveket szives figyelmére méltassa. Az esetleg fennmaradó összeg a honvédelmi alaphoz csatoltatik. A lévai ifjakból szervezett rendezőség tegnap este tanácskozott az ünnepély méltó és díszes kivétel felől.

— **A tudományos felolvasások befejezése.** A helybeli főgimnázium dísztermében csütörtökön, március 5-én fejeződtek be a nagy látogatottságnak örvendő felolvasások. Az utolsó felolvasó, mint jeleztük, *Divényi Gyula* egyetemes tanár volt, aki az ő vonzó stílusával és nyugodt előadásával ismét kellemes órát szerzett a szép számú közönségnek. Felolvasott az *olvasmányokról*. Melyik kornak mik a kedvelt olvasmányai, mit szeret a kis fiú, leány, nagy fiú és nagy leány olvasni; miként fejlődik az olvasmány alapján a szív, a jellem. Nagyon sok szép példát hozott föl arra, hogy a gyermek és ifjú kornak olvasmányain felelt korunkban is tudunk gyönyörködni; újra megszületik bennünk a sok szép terv, mint akkor, mikor ifjak voltunk. — A példákkal azt akarta a tanár úr bemutatni, hogy a nevelők és első sorban a szülők kiserjék állandó figyelemmel a fiatalság állandó olvasmányait, mert a mily nemesítő soknak a hatása, ép oly veszedelmet okozó, testet-lelket tönkretévő a lelkiismeretlen írók által gyártott sok fércmunka, hírlapi cikk, hirdetés stb. amelyeknek olvasásától még az előrehaladottabb korúak is megbódulnak. A tanulságos felolvasás mély gondolatokra buzdította a hallgatóságot, mely éljenzéssel és zúgó tapsal fejezte ki elismerését *Divényi Gyula* tanár úr iránt. Az elején és végén utoljára gyönyörködtünk *Könsch Gyula* tanár úr bravuros zongora játékában. Különösen nagy tetézetést aratott a befejező darabban, mely *Liszt Ferenc Rákóczi* indulója volt.

— **A Kath. Körben** ma vasárnap d. u. 3^{1/2} órákor *Dr. Katona János* képzőintézet tanár tart előadást, *Kozma Vilma* k. a. szaval és *Mendelsohn* egyik műdalát énekelik *Bartos M.* és *Csuvara G. k. a.* — Az ismeretterjesztő előadáson a választmány szívesen lát minden érdeklődőt. Belépő díj nincsen.

— **A Kaszinó teaestélye.** Február hó 29-én este a Kaszinóban igen sikerült teaestély tartatott, melyen szép számú közönség vett részt. Esti 9 órákor már vígan, fészelenül folyt a táncmulatság, mely a szüneti teázást nem tekintve szinte szakadatlanul reggelig tartott. A rendkívül kedélyes mulatságban a következő hölgyek vettek részt: asszonyok: *Arvay Józsefné*, *dr. Balogh Jenőné*, *Belcsák Lászlóné*, *Bankovich Gézáné*, *Bilcsák Józsefné*, öv. *Farkas Józsefné*, *Fargós Samuné*, *Féja Kálmáné*, *dr. Gyapay Edéné*, *dr. Halasy Kálmáné*, *Hetzler Adolfné*, *Honey Elekne*, *Ivanovics Báláné*, *dr. Kmoskó Beláné*, *Köveskúti Jenőné*, *Kriek Jenőné*, öv. *Lokota Adolfné*, *dr. Medveczky Károlyné*, *Medveczky Sándorné*, *Merkáder Alajosné*, öv. *dr. Novotny Imréné*, *O. d. d. Endréné*, *Ortmann Fidélné*, *Pólya Andorné*, *Suhajda Jánosné*, *Schulpe A. tonzné*, *Szilassy Dezsóné*. Léányok: *Arvay Mici*, *Belcsák Tóni* és *Ilonka*, *Bobok Mariska*, *Farkas Kamilla*, *Gyapay Marcsa*, *Halasy Valéria*, *Jánosy Juliska*, *Kriek Margit*, *Medveczky Mici*, *Medveczky Etelka*, *Novotny Margit*, *Pólya Gizi*, *Szakmary Margit*, *Vajda Ilke*.

— **Léva-verbélyi vasut.** A megyei párt folyó hó 6-án tartott gyűlésben *Leidenfrost* Tivadar indítványára elhatározta, hogy minden lehető elkövet arra nézve, hogy a Léva-verbélyi vasut létesíttessék, s ezen cél kivételére *Kazy János*, *Leidenfrost* Tivadar, és *Bádogh* Lajos tagokból álló bizottságot küldött ki.

— **A londoni állandó kiállításon** hazai tanítézetünk is szerepelnek. A lévai áll. tanítóképző igen jelentékenyen lesz

képviselve. A kultuskormány megbízásából ugyanis *Kriek Jenő* képzőintézeti tanár a magyar tanszermuzeum számára elkészítette *slójd tanítás* minden ágának minta-sorozatát, s ezen gazdag gyűjteményt egészében — hivatalból — elküldi a kiállításra. Az értékes és igen szép minta-sorozat most még megtekinthető Budapesten a Tanítók Házában (Szentkirályi utca). Ugyancsak a lévai tónitóképző rajzoktatása is szerepelni fog a kiállításon, amennyiben *Paszár Zoltán* rajz-tanár egy rajz-albumot küldött föl, amelyben a természet után való rajzolás és festés módozatai szép minta-lapokban vannak feltüntetve.

— **A Barsmegyei Általános Tanítóegyesület** 1908. évi március hó 18-án d. e. 10 órákor Léván a város háza dísztermében tartja rendes évi közgyűlést, melynek tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Paedagógiai akadémiai szükségessége. Előadó: *Köveskúti Jenő* kép. igazgató. 3. A Bars és Hontmegyei tanítókháza ügye. Előadó: *Miskik István* el. isk. igazgató. 4. Tisztújítás. 5. Indítványok. Az elnökség ez uton is kéri az egyesület tagjait, hogy a tanítói internátus szervezésének fontosságára való tekintettel lehetőleg teljes számban megjelenjen sziveskedjenek.

— **A Lévai Kath. Kör** február 29-én igen sikerült, kedélyes tea-estélyt rendezett, melyen igen szép számú közönség vett részt. Jól esett látni, mint ügyeskedtek a teajegy előrusító kedves hölgyek, kik azon voltak, hogy a rendelők: mielőbb hozzá juthassanak a forró teájukhoz. Sikerülten szavalt a *Ambruska Irénke* k. a. „Az özvegyasszony panasza” című, ez alkalomra írt mulattató költeményt, amely az özvegyasszony nehéz helyzetét esetelte, amennyiben a fiatal özvegy soha sem tehet a világ kedvére, mert megszólásra mindig találunk benne okot: akár vig, akár szomorú. Hosszan tartó tapsal honorálták a hallgatók a mindig derült hangulatot okozó szavallást. A táncmulatság pedig a legnagyobb jó kedvben egész reggelig tartott.

— **Letört remény.** *Hlaványi Gyula* volt tanítónövendék fejlesztte be ifjú életét, annak legszebb korában, hosszú szenvedés után. Iskolatársai, a IV.-ed éves növendékek vitték koporsóját és kikisértek megható szép gyászzenékkel utolsó útjára. Magaszomorodott családja a következő gyászjelentést adta ki: *Hlaványi János* garamkeszti kántortanító és neje *Kalocsay Szidónia*, úgy maguk, mint gyermekeik: *Jani*, *Józi* és *Imre*, valamint az összes rokonság nevében szomorodott szívvel jelenik forró szeretettel fiuknak, illetve testvér és rokonnak *Hlaványi Gyula* volt képzőintézeti növendék folyó évi március hó 5-én reggeli 3 órákor hosszú 3 évi szenvedés után és az utolsó Szentegések ájtatos felvétele után, 18 éves korában történt elhunytát. A kedves halott tetemei folyó évi március hó 6-án délután 3 órákor fogtak a garamkeszti sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engedtető sz. mise áldozat pedig március hó 7-én reggeli 8 órákor fog a Mindenhatónak a garamkeszti templomban bemutatni. Garamkeszti, 1908. március hó 5-én. Áldás emlékének!

— **Sok a pályázó.** Léva r. t. városnál ujonnan szervezett számtiszt-könyvelői állásra, a kitűzött pályázati határidő lejártáig — március 5-ig — az alábbiak küldtek be pályázati kérvényt. — 1. *Farkas Miklós* szeniczi segéd-jegyző (25 éves), — 2. *Belházy Arnold* belinczi segéd-jegyző (27 éves), — 3. *Dubay Rózsa* sziklonói körjegyző (39 éves), — 4. *Nagy Zoltán* csanádpalotai segéd-jegyző (32 éves), — 5. *Csiba Antal* kúnszentmártoni községi írnok, volt deméndi körjegyző (27 éves), — 6. *Nagy Sándor* ujfahértói s-jegyző (42 éves), — 7. *Mátyay*

Gyula dévaványai adózói jegyző (42 éves), — 8. *Berényi György* csurogi segéd-jegyző (28 éves), — 9. *Farkas Tivadar* bpesti posta tkp. gyakornok (19 éves), — 10. *Kovács József* lévai lakos (22 éves), — 11. *Csányi József* garamkövesdi segéd-jegyző (29 éves), — 12. *Szekely Imre* érmihályfalvai lakos és 13. *Gombkötő* E. Emér ujkécskei lakos.

— **Áthelyezés.** A helybeli honvéd tisztikarnak egy derék ifjú tagja *Nagy Pál* főhadnagy távozik városunkból. Ugyanis a napokba jöttrendelettel előbbi állomáshelyére Nyitraira helyeztetett át. Bajtársai, jó barátai f. hó 6-án a Kaszinóban egy sirva-vigadó esten bucsuztak el tőle.

— **Kántorválasztás.** Verebélyen a napokban volt a kántorválasztás. 15 pályázó vett részt a r. kath. templomban az orgona-és ének próbán. Ezután az iskolaszek tagjai *Kraffszky József* esperes tanfelügyelő elnöklete alatt megtartották a választási aktust, melynek eredményeképpen *Schroink Alajos* nyitraegerszegi kántortanító 7, *Szöke Lajos* képeidi kántortanító ugyancsak 7 szavazatot kapott; az elnök *Schroink-ra* adta szavazatát, s így utóbbi lett Verebély nagyközség kántortanítója, aki egyébiránt képzettség és szakavatottság tekintetében elsőnek is minősítettet.

— **A Tanítók Háza javára.** A lévai tanítóképző február 22-iki hangversenyének jövedelméből a rendezőség 100 koronát juttatott a lévai Tanítók Hazának. — A lévai ref. népiskola tanulóinak f. hó 1-én a tanítóképző zenetermében rendezett gyermek előadása 101 K. 24 fillert jövedelmezett, mely összegnek fele, azaz 50 K. 62 fillér ugyancsak a Tanítók Háza alapját növeli. — A széles körben való gyűjtést és az erre vonatkozó szükséges intézkedéseket különben a f. hó 18-án tartandó tanítók közgyűlése fogja elhatározni.

— **Kinevezés.** Az ar. maróti pénzügyigazgatóság *Turcer Béa* lévai lakost a lévai m. kir. adóhivatalhoz gyakornokká nevezte ki.

— **Farsang vége.** Az idei farsang hosszú és gazdag volt. Sok mulatság esett, és mind jól sikerült. A farsang vége is igen vidáman telt el; két neves mulatsággal záródott: a *csizmadia-ipartestület* báljával, és a földbirtokos polgárok mulatságával, az úgynevezett *toronyóra-bál*al. — Kedélyes teaestélyek voltak a Kaszinóban, a Kath. Körben és az *Iparos Olvasókörben*, mindenütt természetesen reggelig tartó táncz volt. Nagy a reménykedés, hogy ezentúl még szebb mulatságok lesznek Léván, mert megszűnt a városi vigadó.

— **Eljegyzés.** *Dinnyés András* kiskaltrai csendő-örvezető eljegyezte *Villásy Mariska* kisaasonyi t. Zselizen.

— **Próba-husvágás** lesz ismét f. hó 14-én; ezuttal vásári fejtett marhát vágat le a hatóság, a rákövetkező szombaton pedig ugyancsak vásári, de fiatal, tejfogas marhát, hogy így a különféle marha husának átlagos ára is megállapítható legyen.

— **Elfűstölt milliók.** A dohányjövődék igazgatósága most átította össze az 1907. évi január 1-étől november hó végéig a magyar szent korona országában eladott dohánytermékek statisztikáját, mely szerint a dohánygyártmányokból a jelzett idő alatt összesen 112,109,553 korona 60 fillér folyt be, tehát 2,369,350 korona 41 fillérrel több, mint az előző évben. Részletszve: az általános forgalomban lévő gyártmányokból bevették: 101,059,763 korona 69 fillért, a bel-földi különlegességi gyártmányokból: 6,212,064 korona 69 fillért, a külföldi különlegességi gyártmányokból 1,837,674 korona 65 fillért. Az általános forgalomban lévő gyártmányokból eladtak borbótból 25,033,590 kg, logrammot, pipadohányt 486,212,471 kilo, grammot, szivarokat 510,770,356 darabot, szivarkát 1,619,828,633 darabot. A bel-földi különlegességi gyártmányokból eladtak borbótot 50,063 kilogrammot, pipadohányt 240,232,493 kilogrammot, szivar: 13,351,869 darabot, szivarkát 81,769,950 darabot.

Minden gyermekszobában hálával kell gondolni azokra a derék norvég halászokra, kik a háborgó tengeren fogják a tőkehalat, mely a kintinó csukamájolajat szolgáltatja. Csukamájolajat, a legizolatesben és a legkönnyebben emészthető formában nyújtja „Scott féle Emulsió”, mely egyike a legjobb tápegyszereknek. Kapható a gyógyszerárakban.

Irodalom és művészet.

Az építőiparosok, gyárosok és kereskedők figyelmébe. Az építőipar terén működő mérnökök, építésszek, építő- és kőművesmesterek, téglagyárosok, nemkülönben a fa-kereskedők és az építőanyag eladásával foglalkozó kereskedők, bérlik és szállítók üzleti tevékenységük kifejtésénél a leghosszabb utbaigazításokat a Vállalkozók Lapja című Budapestén 28 év óta megjelenő szaklapban találhatják. E szaklapban, melyet Lakatos Lajos, Sós Izor és Komor Marcell építész szerkesztenek, mindaz megvan, ami szakembereinknek tevékenységük kifejlesztésénél szükséges. Közli a legújabb állami, megyei, városi és községi építkezéseket, szállításokat és az ezen ügyekben megtartott versenytárgyalások eredményeit. Előkelő szakemberek tollából eredő cikkek kivül közli a Vállalkozók Lapja az összes várható építkezéseket, közszolgáltatásokat és a műszaki terén beütemezett állásokat, beszámol a tervpályázatokról, tagosításokról és a mérnöki munkákról. E díjtételi ára félévre 8 korona. Mutatványvázlatot díjmentesen küld magyar vagy német nyelven a Vállalkozók Lapja kiadóhivatala, Budapest VII., Erzsébet-körút 8. szám — *Megrendelhető Nyitrai és Társa könyvkereskedésében Léván.*

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Nagyságos és föltisztelendő Thúróczy Kornél rendőrnök úr Budapestről a lévai kath. Kőr. táncszínházának alkalmával 20 koronát volt kegyes a Kőr részére küldeni, mely szives adományáért ez uton is hálás köszönetet mond a

választmány.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jó barátaink és ismerőseink, kik szegény jó fiunk Gyula halála fölött érzett fájdalomukat szíves részvétükkel enyhítették, továbbá a tanítóképző IV-ed éves növendékei, kik öt utolsó útjára elkisérték, fogadják ez uton hálás köszönetünket. Garam Kosszi márc. 7.

Hlaványi János és családja.

A „Stefánia Arvaház” ószi gyűjtésének kimutatása:

(Folytatás)

Borcányi és Ceernák 3 kor., Láng Fáni 1 kor., Hándler Ignác 1 kor., Ghimesy Mihály 1 kor., Sailasy Sándorné 2 kor., Gyapay Edéné 2 kor., Liebermann Jakabné 2 kor., öz. Viorier Sándorné 2 kor., öz. Loserthné 1 kor., öz. Styaszny Antalné 2 kor., Hubarth Vilmosné 4 kor., Francisszei Jánosné 80 fill., Dodek Jánosné 2 kor., Tokody Imréné 2 kor., Schrank 1 kor., Kern Béláné 2 kor., Szilassy Deszóné 2 kor., Altmann Antalné 1 kor., öz. Dr. Novotny Imréné 2 kor., Mercader Alajosné 2 kor., Horn Bertholdné 3 kor., Kern Vilmosné 2 kor., Bakos Lajosné 1 kor., Dr. Katona Jánosné 2 kor., Belláné Adolfné 2 kor., Dr. Frommerné 2 kor., Cserhelyi igazgató 2 kor., Irgalmas nővérek 10 kor., Dr. Prizner Gyuláné 2 kor., Gyapai Gusztávné 2 kor., Kavegia Kálmán 2 kor., Jónás 2 kor., Harasghy Nándorné 2 kor., Radóné 1 kor., Ortman Fidélne 1 kor., Csekey Vilmosné 2 kor., Roxer Jánosné 1 kor., Laura Rzehak 6 kor., Rzehák Edéné 2 kor., Köveskúti Jenőné 3 kor., öz. Szabó Lajosné 2 kor., Balbach Árpádné 4 kor., Bozsi Sándorné 50 fill., Foltán János 30 fill., N. N. 40 fill., Tolnay Istvánné 1 kor., Csuvára Mihályné 40 fill., Horváth Imréné 80 fill., Donyák Mihályné 40 fill., Guynóné 50 fill., Pollák Emil 1 kor., öz. Braumüllerné 4 kor., Pollák Vilmosné 1 kor., Nyitrai Ferenc 4

kor., Bay Ignác 1 kor., Wilhelm Mór 2 kor., Fuchs József 3 kor., Dr. Weinberger 3 kor., Heka Illés 2 kor., Sollinger Samu 1 kor., Schönstein 1 kor., Singer C. varrógép részvény társaság 1 kor., Schulcz Ignác 1 kor., Pollák Adolfné 1 kor., Pollák Kálmán 1 kor., Wilcsek Adolf 1 kor., Hamburger 1 kor., Grotte Vilmos 5 kor., öz. Bakóné 1 kor., Thuróczy Lőrinczné 2 kor., Bilcsek József 2 kor., Márkly József 1 kor., Frasch Ferenc 1 kor., Frasch József 1 kor., öz. Németh Sándorné 1 kor., Honecz József 2 kor., N. N. 60 fill., Karacsonyiné 1 kor., Wisedraczy 10 fill., öz. Raizné 20 fill., Dr. Kmoskó Béláné 5 kor., Tolnai Andrásné 20 fill., Sárai Kálmáné 20 fill., Vida Jónás 60 fill., Zilai Andrásné 40 fill., Tóth Sándorné 20 fill., Faragó Miklósné 1 kor., Németh Zsigmond 10 fill., Tökölly Lajos 20 fill., Azárd Sándorné 1 kor., Dr. Kersák Jánosné 2 kor., Fenyvesy Károlyné 2 kor., öz. Walterné 1 kor., Koczab Frigyesné 4 kor., Klein Ödöné 2 kor., Gimesy János krumpli, Szarka Istvánné krumpli, bab, Gracza Bálintné tab, Weisz Salamon 2 kenyér, Weisz Mórné krumpli, Repiczky János kukorica, krumpli, bab, Ságiné krumpli, Lutovszky György kukorica, Iszóf Jánosné zsir, Csikkel Józsefné bab, Brezina József kukorica, Zsiai Endrené bab, Knapik Miklósné krumpli, bab, Andruska Andorné kukorica, Opecska Ferenc krumpli, Misik Antalné krumpli, Vidra Jánosné bab, Gyurgyorovics Károlyné krumpli, bab, Schindler Jakab bab, Warhanyik Lajos bab, krumpli, Doka Sándorné krumpli, Schwarz Ferenc kukorica, Kovács Imréné bab, Kovács Jánosné bab, Nagy Orbánné krumpli, Kuldán Károlyné krumpli, Vajda Jánosné bab, Mikláné vörös hagyma, krumpli, Miklósné kukorica, Jancsovitsné kukorica, Ertinger Józsefné krumpli, Koncz Sándorné bab, Régi Sándor krumpli, Mézáros Józsefné krumpli, Mikósi Jánosné kukorica, Biró Józsefné krumpli, zsir, Balog Gyuláné bab, Demeter István krumpli, Dobány Jánosné elcségek, Tóth Istvánné bab és kukorica, Gál Istvánné bab, Klacsmani Józsefné kukorica, Sűcs Andrásné bab, Rácz Sándorné bab, Váczai András krumpli, Vizi Sándorné bab, Madarász Józsefné bab, Vácz Mihályné krumpli, bab, Kulcs István termény, Rácz József krumpli, Konta János krumpli, Gál Ernőné krumpli, Zilai Jánosné krumpli, bab, Tulasai József krumpli, bab, Mertl Ferencné bab, Bódogh Lajosné dió, Rozsás János krumpli, bab, öz. Bura Istvánné krumpli, Guba Józsefné bab, Klebovits Jánosné krumpli, bab, Galambos Istvánné bab, Gyurics Józsefné krumpli, Gergely Sándorné krumpli, Ifj. Szűcs Istvánné krumpli, Gutrai Lajosné bab, Csillag Ferencs bab, Galambos Jánosné kukorica, krumpli, Halló Andrásné kukorica, Démján Jánosné krumpli, Ert'er Henrik rizs, Varhanyik Istvánné kukorica, Blum Rózsa rizs, Weisz Isidor rizs, Lovas József krumpli, Iványi András zsir, Szabó Józsefné paradicsom, Macsuha György krumpli, Laufer Henrikné rizs, Singer Izidorné rizs, dió, Kabina Ervinné szappan, Nagy Józsefné krumpli, Jánosy Antalné bab, Silbinger Zsigmond rizs, bab, Schweisz és Trebics 6 drb. kenő, Wilhelm Béla rizs, Komzsik Lajosné bab, krumpli, Hoffmann Ferencné krumpli.

(Vége.)

Kimutatás

Ordódy Endre főszolgabíró úr 30 éves hivatali működésének emlékére „Magyar iskola hajó” javára rendezett gyűjtés eredményéről:

Csata 40 kor., Oroszka 30 kor., Nagy-Salló 100 kor., Garam Ujfalu 100 kor., Garam Apáti 10 kor., Garam Solymos 20 kor., Berekalja 30 kor., Garam Kosszi 30 kor., Garam Szőlős 40 kor., Csajkó 40 kor., Garam Tolmács 20 kor., Garam Szt. György 50 kor., Zsemle 30 kor., Alsóvárád 50 kor., Töre 40 kor., Felsővárád 30 kor., Zseliz 70 kor., Garam Mikula 30 kor., Nagy Kálna 50 kor., Kis Kálna 20 kor., Garam Lök 50 kor., Vámos Ladány 50 kor., Kis Óvár 50 kor., Garam Vezekény 50 kor., Garam Damásd 50 kor., Lékér 50 kor., Új Bars 40 kor., Marosfalva 20 kor., Kis Koszmály

30 kor., Alsó Szecse 100 kor., Felső Szecse 100 kor., Nagydó 50 kor., Kissaró 100 kor., Nagysaró 100 kor., Nemesoroszi 50 kor., Szódó 50 kor., Bars Endréd 50 kor., Bajka 20 kor., Kis Salló 40 kor., Hőlvény 30 kor., Óbars 50 kor., Garam Kelecsény 50 kor., Nagy Koszmály 30 kor., Málás 50 kor., Agó 20 kor., Nyir 10 kor., összesen: 2110 kor. — Brányik Vilmos, Gál Dániel, Lipcsey Albin, Gál Géza, Görög Ferenc, Szilárd Frigyes, Fekets Sándor, Szedlacsek János, Nagy László, Akosy Árpád, Petrovics Lajos, Fekets János, Petrenka Pál, Korpás János, Novotny Ödön, Paul Ferenc 1250—1250, összesen: 200 kor. — Lévai járási tisztikar 100 kor., Ordódy Endre főszolgabíró 200 kor., összesen: 2620 kor., az az kettőezer-hatszáz-husz korona.

Léva, 1908. év február hó 27.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1908 évi márczius 1-től 1908 évi márczius hó 8-ig Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Kúcs Lajos Rózsa Jolán	leány	Jolán
Kovács Erzsébet	leány	Elvira
Bánovszky Juliana	fiu	István
Lehoczky Béla Bús Erzsébet	fiu	István
Bayer Ferdinand Berger Berta	leány	Ilona

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallása
Roskó József Szabó Mária	r. kath.
Kralovszky F. Szentgyörgyi M.	r. kath.
öz. Jancsek Mihály Ferk F.	r. kath.
öz. Kócsa József Kovács Ágnes	r. kath.
öz. Weisz Sándor Bodánszky A.	izr.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Jancsek Mihályné	34 éves	Tüdőgyümökör
öz. Glaser Ljópótné	74 "	Gutaütés
Lóderer Istvánné	65 "	Tüdőgyulladás

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Kónya József rendőrvédtáncos
Buzsa m.-mászánként 20 kor. 40 fill. 21 kor. 40 fill. — Kétazeres 20 kor. 10 fill. 20 kor. 20 fill. — Rozs 18 kor. 40 fill. 19 kor. 40 fill. — Árpa 12 kor. 40 fill. 13 kor. 60 fill. — Zab 15 kor. 60 fill. 16 kor. 60 fill. — Kukorica 12 kor. 20 fill. 13 kor. 20 fill. — Lenese 29 kor. — fill. 29 kor. 40 fill. — Bab 12 kor 40 fill. 13 kor. — fill. — Kőes 9 kor. — fill. 9 kor. 60 fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere természetből aranckametes 195—205 Vörös lóhere, kis aranckás 175—185 Vörös lóhere, nagy aranckás 170—175 Luczerna, természetből aranckametes 170—175 Luczerna, világos szemű aranckás 160—165 Luczerna, barnás szemű 150—155 Bitorhe 36—60 Baltaczin 38—40 Tavasszi búkköny 18—19.

Nyilttér.

Eladó bőrok. „Zselizi uradalom” egyéb bőrok az 1908 évre eladók, írásbeli ajánlatokat a zselizi felügyelőséghez intézendők, hol a szerződési feltételek megtekinthetők.

Kiadó péküzlet sarok ház mely szép környékkel, 2 kemma, tüzeletheység és megfelelő lakások az összes berendezéssel, naponta igen szép számban idegen sütés, azonnal kiadó, esetleg eladó. Bővebbet **Ertler Henrik** fűszer üzletében **Léván**.

Császárfürdő Bpsten. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénés hévíz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák-, török-, kő- és márványfürdők; hő-lég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. Ivó-ku. 200 kényelmes lakószoba. Szolite kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

Bérbeadó sütőház vasteknő berendezéssel a lehető legnagyobb kedvezmények között hasznobérbe kiadó. Jó ster kenyér városnegyedben, naponta 150-300 kilo kenyér sütés biztosítva. Értekezni lehet **Grapka Józsefnél** Léva Rákóczi-utca 2 szám.

Kiadó lakás. Széchenyi-utca 11 szám alatt 2 szoba, konyha s mellékhelyiségek kiadók. Bővebbet ott a házbán.

221/1908 tikvi szám.

Arverési hirdmény!

A lévai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dobroviczki Rozália férj. Gerle Józsefné és Dobroviczki Pál, végrehajtóknak **Dobroviczki József** elleni tulajdonközösség megszüntetése iránti végrehajtási ügyében az 1881 évi LX. t.-cz. 144 §-a alapján a végrehajtási árverés a szódói 41 számú tjkvben A I sor 49 hrsám alatt foglalt és Dobroviczki Rozália férj. Gerle Józsefné, Dobroviczki Pál és Dobroviczki József tulajdonául bejegyzett btelekre s azon épült 32 ö i. számú házra 708 korona kiküáltási árban elrendeltetett és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908 évi március hó 31 napján délelőtt 10 órakor Szódo község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kiküáltási áron alul is el fog adatni.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben vagy 1881 évi LX. t.-cz. 42§-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt I. M. R. 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 170 § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattni.

Kelt Léván, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1907. évi január hó 18-án.

Hoffmann Árpád
kir. aljárásbíró.

143/1908 tikvi szám.

Arverési hirdmény!

A lévai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Haár Adolf párkányi lakos végrehajtóknak **Pénzes Károly** nemes orosz lakos végrehajtást szemvédi elleni 51 koronára tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében végrehajtást szenvedőnek a lévai kir. járásbírósg területén a nemesorosi 136 számú tjkvben. A I 6 sor 465. hrszámú szántó földjére 212 korona, ugyanannak és Petrik Audrásné szül. Pénzes Erzsébet társtulajdonosnak az ottani 144 számú tjkvbe. A I 1. 3. 3. sor 205.385.567. hrszámú szántóföldjére. 344 korona, ugyanannak és Mahálka József társtulajdonosnak az ottani 211 számú tjkvben. A I 1 sor 272 hrszámú szántóföldjére 98 korona ugyanannak az ottani 229 számú tjkvben. A I 1 sor 488 hrszám alatt foglalt ingatlanban 4/10 rész illetményére 48 korona 40 fillér, végül ugyanannak az ottani 234 számú tjkvben A I 1. 2. sor 298. 318. hrszámú szántóra 245 korona kiküáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok 1908 évi március hó 30-án délelőtt 10 órakor Nemes orosz község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kiküáltási áron alul is el fognak adatni.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42§-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt I. „R.” 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattni.

Kelt Léván, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1908 évi január hó 13-ik napján.

Hoffmann Árpád
kir. aljárásbíró.

A lesóványodást

megátolja, a teatot, a gyermek husát egészségessé, erőssé fejleszt a SCOTT-féle Emulsió. Ez a szer a legjobb gyógyító- és erősítő táplálék gyermekek részére, és az Óa gyermekét is építi, mint ahogy sok ezer gyermek fejlődését elősegítette. A gyermekeknek életkedvet kölcsönöz. Ha

betegeskedik a gyermek, úgy azonnal adassék neki

SCOTT-féle Emulsió

Minden üvegben egyenlő finom, hatásos alkatrészekből összeállított SCOTT-féle Emulsió van, mindig egyenlő, a tudományos világ által elismert adagokban.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Kapható:

a gyógyszerárakban.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Egyh., oldó háziszser mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az illó életmód egyébbb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító és erősítő bedörzsölés. Elismert, régi jhírnevű háziszser szagatos és bülséből származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára kor. 1.50 Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Főszéktüldési hely MOLL A. gyógyszerész és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régjónak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényél, oszúnál és meghűléseknel, bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 140 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest. De Richter gyógyszerára az „Arany oroszáához”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Györgyi Lajos

szijsz és kocsigyártó ajánlja 6 darab kijavított és új féderes kocsijait, valamint tulhalmozott lószerszám raktárát. — Öreg kocsikat megveszek vagy kicserélek.

Uj festő műhely.

Tisztelettel értesitem Léva város és vidéke n. é. közönségét, hogy **Léván Szepesi-utca 15 szám alatt**

szobafestő és mázoló

műhelyt nyitottam. Elvállalok minden e szakmához tartozó munkákat, u. m. szobafestést, mázolást, cimfestést és

tapétázást, mindezen munkákat a legegyszerűbbtől a legszebb kivitelig szakszerűn szolid árak mellett pontosan elkészítem.

Magamat szives jóindulatukba ajánlva vagyok kiváló tisztelettel

Rubletzky István
festő mester.

Ugyanitt egy tanuló is feivétetik.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **RETHY-féle**

pemetefü czukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RETHY-féle** készjünk,

mivel sok haszontalan utántáza van. 1 doboz ára 60 fillér.

Csak **RETHY-féle**t fogadjunk el

Mótorvevők figyelmébe

Herkules-mótorvállalat.

Budapest, V. Váci-ut 30.

Ajánlja ugy cséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzínlokomobiljait, melyek V. ker. Váci-ut 30 szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kifogástalan üzemért

Üzemzavarok kizárva.

Bámulatol egyszerű szerkezet!

Rendkívül csekély benzínfogyasztás!!

13-14 éves fiu is kezelheti!

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

200 drb. elismerő levél a Magyarországon üzemben lévő motorokról

Globin

a legjobb és legfinomabb Czipő tisztítószer

Egyedüli-gyáros: **Fritz Schulz** jun. részv. társ. Lipcse és Eger.

Szauer Izidor és Mór

fakerekedők és vállalkozók L É V Á.

Fióktelep: KISKÁLNA.

Az építési idény közeledtével van szerencsénk ajánlani nagy raktárunkat:

Jegyenye-, lucfenyő-, tölgy-, bükk- és egyéb különleges deszkákban. — fenyő- és tölgyfagerendák, oszlopok, szőlőkarók, mindennemű épület és hasznofában, — mindenféle építési anyagokban u. m. ujlaki, tatai cement és egyéb fajtájú fedéscserép, cementlap, portland- és románcement, nádszövet, kátránytermékek: kátrány, carbolineum, antimerulion fedél- és elszigetelőlemezben.

Elvállalunk mindennemű építkezéseket és tervezeéseket, épületjavításokat, kőmives-, ács- és asztalosmunkákat.

Építkezésekkel való megbízás esetén terveket fel nem számítunk.

Lakások szárazzátétele és gombamentesítése a legjobb módszer szerint, jótállás mellett!

Eternitpalafedések, könnyű, olcsóbb mint a bádogfedés! tűz és pormentes! elpusztíthatatlan! vízmentes!

Szabadalmazott Ideálablak! Egyedüli gyártás Bars- és Hontmegyékre! Nincs léghuzam! Az ablak előtti tér kihasználható! Könnyű tisztítás és kezelés! — Természetben megtekintendő!

Szabadalmazott ajtócsukó és szőnyegvédő! Olcsóbb, mint minden más! Egyszerű! Minden ajtóra elhelyezhető!

Jól felszerelt asztalosműhelyünkben a legkényesebb igényeket is kielégítő asztalosmunkát készítünk! Rajzok és árajánlatok ingyen állanak szolgálatra.

Uj kávé árák.

Valódi Brazíliai kávé különlegességek.

Természetes színű (nem festett).

I. minőségű **Brazíliai Cuba** 1 kilo 3 korona. — I. minőségű **Gyöngy erős és zamatos** 1 kilo 3 korona. — I. minőségű **Óriási nagyszemű** (Ceylon minőség) 1 kilo 3 korona 60 fillér. — I. minőségű **Brazíliai Santos** 1 kilo 2 korona 60 fillér. — valódi arabiai **mocca igen erős** 1 kilo 3 korona 70 fillér.

Fentén kívül van még raktáron valódi észak- és nyugat indiai **Portorikó-, Cuba-, Gyöngy-, Jamaikai-, Ceylon-, Kék Jáva és Arany Jáva Kávé**, — most érkezett friss **szardínia, orosz halak, Caviar, Déli áruk, csokoládé, igen finom tea, rum, cognac, bor, pezsgő, sajt és turó.**

K a p h a t ó:

Kern Testvéreknél Léván.

Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára Léván.

Piactéren — nagy kiterjedésű gépraktárom céljára — ujonnan épült házamban nagy választékú

állandó gépkiallítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődő közönséget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakszerű magyarázatokkal készséggel szolgállok.

Hazai gyártmányú gépek

u. m. **HOFHERR** és **SCHRANTZ** féle gőzcséplő készletek, **GANZ** féle motorok minden nagyságban valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Nvomatott Nvitrai és Társa gyorsszáítóián Léván.

Faeladási hirdetemény.

A fenyőkosztolányi volt úrbéreseknak Fenyőkosztolány (Barsvármegye) határában fekvő erdejében a nagyméltóságú m. kir. földmivélsügyi Minister úrnak 1907 évi 104083 számú rendeletével és a vármegye közg. erdészeti bizottságának 2698/1907 számú határozatával kihasználásra engedélyezett A) üzemosztály 3-ik és 6-ik osztag 11-92 kat. hold területén kijelölt és legkésőbb 1908 év december hó 31-éig kihasználendő 460 darab tölgyfa **Fenyőkosztolány község házána! 1908. év március hó 24-ik napjának délelőtti 11 órakor** megtartandó nyilvános árverésen elfog adatni.

Eladás tárgyát csakis a kijelölt (460) négyszázhatvan darab idősebb tölgytrzs faanyaga képezi.

Kikiáltási ár gyanánt (7894) Hétezernyolcszázkilencvennég korona becsérték állapittatik meg.

A szóbeli árverés megkezdése előtt szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok is beadhatók, melyekben a megajánlott összeg számmal és betűvel is világosan kiirandó, valamint az is, hogy ajánlattevő a részletes árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak teljesen aláveti; az ajánlatához egyuttal bánatpénz gyanánt (790) Hétszázkilencven korona esatolandó.

Szabálytalanul kiállított, vagy elkésett és utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverés megkezdése előtt az árverezők által (790) Hétszázkilencven korona — bánatpénz gyanánt — előre lefizetendő készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban.

Tájékoztásul megemlittetik, hogy a vágásterület Fenyőkosztolány községtől 10-, a kistapolcsányi vasuti állomástól 8 kilométer távolságban, közvetlenül a kisülési, ebedei törvényhatósági út mellett fekszik.

A részletes árverési és szerződési feltételek Fenyőkosztolány község házána! és az aranyosmaróti m. kir. jár. erdőgondnokságnál — hivatalos órák alatt megtekinthetők. Fenyőkosztolány, 1908. év március hó 2.

Bukova Mátyás s. k.

a volt úrbéresek elnöke.

A legolcsóbb és legbiztosabb hernyóirtó szer.

Minden gondos gyümölcs termelő megóvja termését, moly-, féreg s termőfáit főleg az annyira káros hernyóktól ha azokat száraz időben tavasszal a **Berthán-féle**

hernyó irtó szerrel permetezi. — A siker biztos. Alkalmazása a legegyszerűbb. Ára a 80 lit. vízre való pornak 60 fill.

Bars megye részére:
Engel József vegyeskereskedése Léván.

Készíti: **Berthán F. N. gyógy-szerész Pozsony-Szentgyörgy.**

3 kiállításon a legnagyobb kitüntetést nyert.

107. szám.

Arverési hirdetemény.

Magasmart (u. p. Ujbánya) község képv. test. folyó év 6. számú határozata folytán a község tulajdonát képező 30 sz. koresmaház, mely az aranyosmaróti m. kir. P. Ü. Ig. 2827/1908 számú végzése folytán a bérlet tartamára italmérsi engedélyt nyer, — s mely épület koresmahából, boltból s a szükséges mellékhelyiségekből áll, **folyó 1908 évi március hó 16-án délelőtt 10 órakor** a községi bíró házána! tartandó nyilvános árverésen folyó 1908 évi április hó 1-től 5 (öt) év és 9 óra a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 500 korona.

A feltételek Magasmarton a körjegyzői irodában és a községi bírónál megtekinthők.

Kelt Magasmart, (u. p. Ujbánya) 1908. február 28.

A község előljárósága.

Arany érem! — Diszoklevél!

Kimerítő utastás minden csomagón !!!